

STOPIŅU NOVADA
ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA
2012-2030

STOPIŅU NOVADA DOME 2013

S A T U R S

Ievads

1. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem
2. Attīstības plānošanas pamatprincipi
3. Stopiņu novads 2012: esošās situācijas kopsavilkums
4. Stopiņu novads 2030: novada attīstības vīzija
 - 4.1. Stratēģiskie mērķi
 - 4.2. Ilgtermiņa prioritātes
 - 4.3. Teritorijas specializācija
 - 4.4. Novada funkcionālās saites
5. Ieviešanas uzraudzība
6. Telpiskās attīstības perspektīva

IEVADS

Stopiņu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija (turpmāk – Stratēģija) ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā definēta pašvaldības attīstības politika līdz 2030.gadam. Stratēģijā noteikta novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi, attīstības ilgtermiņa prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Stratēģijas mērķis ir sekmēt Stopiņu novada ilgtspējīgu, līdzsvarotu un stabilu attīstību, kā arī iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Izstrādājot Stratēģiju, tika analizēta esošā situācija novadā un reģionā, kā arī vērtētas vispārīgas attīstības tendences gan Latvijā, gan starptautiskā mērogā. Stratēģija izstrādāta saskaņā ar Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju „Latvija 2030”, Nacionālo attīstības plānu, kā arī Rīgas plānošanas reģiona (RPR) attīstības plānošanas dokumentiem. Stratēģijas izstrādē izmantoti Stopiņu novada plānošanas dokumenti – Attīstības programma 2012.-2018.gadam, Teritorijas plānojums 2003.-2013.gadam, kā arī dati no publiski pieejamiem informācijas avotiem un datu bāzēm.

Stratēģijas 1.daļā parādīts plānošanas dokumentu hierarhiskais ietvars, 2.daļā definēti Stratēģijas izstrādes principi. 3.daļā sniegts vispārējs Stopiņu novada raksturojums, kā arī aprakstīta esošā situācija novadā, bet 4.daļā iezīmēta Stopiņu novada attīstības vīzija 2030.gadam, noteikti stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritārie mērķi un veicamie pasākumi to sasniegšanai. Tāpat 4.daļā iekļauta teritorijas specializācija. 5.daļā aprakstīta ilgtermiņā izvirzīto mērķu īstenošanas uzraudzības kārtība, bet noslēdzošajā 6.daļā parādīta Stopiņu novada telpiskās attīstības perspektīva ilgtermiņam līdz 2030.gadam.

SAISTĪBA

1

AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Stratēģijas izstrādē ņemti vērā valsts un reģiona nozīmes ilgtermiņa un vidēja termiņa plānošanas dokumenti, kā arī spēkā esošie Stopiņu novada attīstības plānošanas dokumenti.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030 – ir ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kurā kā valsts turpmākās attīstības modelis turpmāko 20 gadu perspektīvā izvirzīta ilgtspējīga attīstība. Tā paredz veidot tādu attīstības politiku, kur dažādas nepieciešamības - veicināt ekonomisko izaugsmi, uzlabot ikviena sabiedrības locekļa dzīves kvalitāti, nodrošināt sociālo saliedētību un drošību, kā arī nosargāt ekoloģisko vidi nākamajām paaudzēm - būtu līdzsvarā. Stratēģijā definētais Latvijas ilgtspējīgas attīstības kodols ir cilvēka, ekonomiskā, sociālā un dabas, tostarp vietas un telpas, kapitālu produktivitātes kāpināšana, atbildot uz globālo tendenču izaicinājumiem.

Latvijas nacionālās attīstības plāns (2007-2013) ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments. Šajā dokumentā ietvertais nacionālās attīstības modelis ir *Cilvēks pirmajā vietā*. Latvijas nacionālā attīstības plāna galvenais mērķis ir sekmēt līdzsvarotu un ilgtspējīgu Latvijas attīstību un nodrošināt valsts konkurētspējas paaugstināšanu citu valstu vidū.

Latvijas nacionālās attīstības plāns (2014-2020) ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kurā ietverts nacionālās attīstības vadmotīvs turpmākajiem septiņiem gadiem – *Ekonomikas izrāviens*. Šī vadmotīva realizēšanai apstiprinātas trīs prioritātes:

- *Tautas saimniecības izaugsme,*
- *Cilvēka drošumspēja,*
- *Izaugsmi atbalstošas teritorijas.*

Izvirzītās prioritātes veido vienotu un savstarpēji iedarbīgu sistēmu. Katrā no prioritātēm ir identificēti būtiskākie rīcības virzieni, to mērķi un sasniegšanas rādītāji, kā arī uzdevumi.

Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija 2000 – 2020 - prioritātēs izvirzīti vairāki mērķi, kuru īstenošana nepieciešama, lai nodrošinātu veiksmīgas sabiedrības, ekonomikas un vides attīstību nākotnē. Mērķi ir noteikti tā, lai tie veidotu savstarpēji koordinētu darbību:

- veicināt Rīgas reģiona starptautiskās lomas pieaugumu gan Baltijas jūras baseina reģionā, gan Eiropā, veidojot ilgtspējīgu un visaptverošu attīstības politiku,
- veicināt Rīgas reģiona cilvēku potenciāla, spēju un sociālās aktivitātes pieaugumu, nodrošinot visiem pieejamu un kvalitatīvu veselības aprūpi, sociālo aizsardzību, zināšanu ieguvu u.c. pakalpojumus,
- attīstīt konkurētspējīgas uzņēmējdarbības vidi un tautsaimniecību, īpašu uzsvāru liekot uz inovāciju attīstību, zināšanām, pētniecību un moderno tehnoloģiju attīstību,
- veidot efektīvu sadarbību starp reģiona pašvaldībām, ar pārējiem Latvijas reģioniem un institūcijām, nevalstiskajām organizācijām un uzņēmējiem, lai veicinātu kopīgu attīstību un izaugsmi,
- veidot attīstību rosinošu reģiona satiksmes, komunikāciju, infrastruktūras, informācijas, enerģijas un vides infrastruktūru,

- veidot drošu, ērtu un videi draudzīgu reģiona vietējo un starptautisko sasniedzamību,
- attīstīt vietējo un starptautisko tūrismu, kas ir balstīts uz vides un kultūrvēsturiskajām vērtībām,
- izveidot augstas kvalitātes veselīgu dzīves vidi, kā rezultātā tiktu sekmēta ilgtspējīga, daudzcentru apdzīvojuma sistēmas attīstība, harmonija ar dabas vidi un saskaņotas pilsētas lauku attiecības.

RPR telpiskā (teritorijas) plānojumā 2005-2025 izvēlēti trīs prioritāri telpiskās struktūras attīstīšanas virzieni, kas veicinātu ekonomisko un sociālo mērķu īstenošanu iespējami īsākā laikā:

- saliedēta un policentriska apdzīvojuma sistēma,
- augstas kvalitātes infrastruktūra un satiksme,
- dinamiski lauku apvidi un kvalitatīva vide.

RPR attīstības programmā (2009 – 2013, aktualizēta 2011.) definētās attīstības prioritātes:

- Pievilcīga dzīves vieta ar augstas dzīves kvalitātes iespējām
- Nozīmīgs valsts un starptautisks transporta mezgls
- Uz lietotājiem orientēta inovāciju un jaunrades vide
- Augstas kvalitātes izglītība visa mūža garumā
- Mājvieta strauji augošiem un eksportspējīgiem uzņēmumiem
- Daudzveidīgi un starptautiski pievilcīgi tūrisma pakalpojumi
- Energoefektīvs reģions

ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS PAMATPRINCIPI

2

Stratēģija ir izstrādāta, ievērojot Attīstības plānošanas sistēmas likumā noteiktos attīstības plānošanas principus, kā arī paredz to ievērošanu plānošanas dokumenta darbības periodā līdz 2030. gadam:

- **ilgtspējīgas attīstības princips** — attīstības plānošanas procesā ņemtas vērā esošās un nākamo paaudžu vajadzības, respektējot to tiesības uz nodrošinātu kvalitatīvu vidi un līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionāli izmantotu dabas, cilvēku un materiālajiem resursiem, saglabātu un attīstītu dabas un kultūras mantojumu,
- **interesu saskaņotības princips** — stratēģijas pamatā ir dažādu interešu saskaņotība, ievērojot attīstības plānošanas dokumentu pēctecību un nedublēšanos,
- **līdzdalības princips** — stratēģijas izstrādē ir iespēja līdzdarboties visām ieinteresētajām personām,
- **sadarbības princips** — sadarbība valsts un pašvaldību institūciju starpā ir gan attīstības plānošanā, gan pildot plānošanas dokumentos izvirzītos uzdevumus un informējot cita citu par nosprausto mērķu un paredzēto rezultātu sasniegšanu,
- **finansiālo iespēju princips** — stratēģijas izstrādes procesā izvērtēti esošie un vidējā termiņā prognozētie resursi un piedāvāti efektīvākie risinājumi nepieciešamajām izmaksām nosprausto mērķu sasniegšanai,
- **atklātības princips** — attīstības plānošanas process notiek atklāti, un sabiedrība tiek informēta par attīstības plānošanas un atbalsta pasākumiem un to rezultātiem, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus,
- **uzraudzības un novērtēšanas princips** — stratēģijā nosprausto mērķu un prioritāšu īstenošanas pārraudzības un izvērtēšanas sistēma iestrādāta Stopiņu novada Attīstības programmā 2012.-2018.,
- **subsidiaritātes princips** — stratēģijas ieviešanu īsteno Stopiņu novada dome, ievērojot visas sabiedrības intereses un vajadzības,
- **attīstības plānošanas un normatīvo aktu izstrādes sasaistes princips** — stratēģijas izstrāde veikta saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kas regulē attīstības plānošanas dokumentu izstrādi, kā arī ievērojot spēkā esošos novada, reģiona un valsts plānošanas dokumentus,
- **līdzsvarotas attīstības princips** — politiku plāno, sabalansējot atsevišķu valsts teritoriju attīstības līmeņus un tempus,
- **aktualitātes princips** — attīstības plānošanas dokumentus aktualizē atbilstoši situācijai,
- **dokumentu saskaņotības princips** — pieņemot attīstības plānošanas dokumentu vai izdarot grozījumus tajā, nodrošina izmaiņu veikšanu arī citos saistītajos dokumentos un normatīvajos aktos, ievērojot tiesiskās pašāvības principu.

STOPIŅU NOVADS 2012: ESOŠĀS SITUĀCIJAS KOPSAVILKUMS

3

TERITORIJAS PLATĪBA¹: 53,5 km²

IEDZĪVOTĀJU SKAITS²: 10 365. Stopiņu novads ir viena no nedaudzajām Latvijas pašvaldībām, kur iedzīvotāju skaits pēdējo desmit gadu laikā ir palielinājies³. Iedzīvotāju daudzuma pieaugums noticis, galvenokārt pateicoties iedzīvotāju iekšējai migrācijai valstī. Saskaņā ar CSP datiem, kopš 2000.gada iedzīvotāju skaits Stopiņu novadā ir pieaudzis par gandrīz 40%. Lielākais iedzīvotāju skaita pieaugums saistīts ar individuālās dzīvojamās apbūves un daudzdzīvokļu māju apbūves attīstību novadā.

APDZĪVOJUMA BLĪVUMS: 194 cilvēki uz 1 km² teritorijas

ADMINISTRATĪVAIS CENTRS: Ulbroka

GEOGRĀFISKAIS NOVIETOJUMS: Stopiņu novads atrodas Latvijas centrālajā daļā, Rīgas plānošanas reģionā. Novads robežojas ar galvaspilsētu Rīgu un ietilpst Lielrīgas aglomerācijā. Stopiņu novadam ir kopīgas robežas ar Garkalnes, Salaspils un Ropažu novadu. Attālums no Stopiņu novada administratīvā centra līdz Rīgai – 5 km, līdz Salaspilij – 21 km, līdz Ogresi – 26 km.

APDZĪVOJUMA STRUKTŪRA: Stopiņu novads izveidots 2004.gadā Stopiņu pagasta administratīvi teritoriālajās robežās, kas palika nemainīgas arī pēc administratīvi teritoriālās reformas 2009.gadā. Novadā atrodas deviņi ciemi – Ulbroka, Dreiliņi, Saurieši, Upeslejas, Vālodzes, Līči, Dzidriņas, Rumbula, Cekule.

Lielākais iedzīvotāju īpatsvars dzīvo novada centrā Ulbrokā – šeit apmetušos iedzīvotāju skaits sasniedz gandrīz 3000 jeb 29% no kopējā iedzīvotāju skaita. 15% jeb mazliet vairāk nekā 1600 iedzīvotāju mīt Rīgas pierobežā izvietotajā Dreiliņu ciemā, tikpat iedzīvotāju ir Sauriešos, kas atrodas pie robežas ar Salaspils novadu. 12% jeb 1218 iedzīvotāji apmetušies Upesleju ciemā, savukārt pārējos ciemos iedzīvotāju skaits ir salīdzinoši neliels un nepārsniedz 10% – Vālodzēs mīt 840 iedzīvotāju, Līčos – 743, Dzidriņās – 616, Rumbulā – 366, Cekulē – 230 iedzīvotāju.

Strauja apdzīvojuma attīstība Stopiņu novada teritorijā sākusies pēc II pasaules kara. Līdz tam teritorijai raksturīga izkliedēta viensētu apbūve ar atsevišķiem apbūves sablīvējumiem pagasta centrā Ulbrokā, Ulbrokas muižas teritorijā, ražošanas teritorijās Sauriešos un Līčos. Līdz ar padomju varas nostiprināšanos un kolektīvizācijas procesu attīstību mainījās apdzīvojuma struktūra – tika izveidoti padomju saimniecību un uzņēmumu ciemu centri ar daudzstāvu māju apbūvi, palielinājās industriālo apbūvju intensitāte. 20.gs nogalē aktivizējās individuālo dzīvojamo māju būvniecība, kas īpaši uzplauka pēc 2000.gada.

¹ LR administratīvo teritoriju un teritoriālo vienību zemes pārskats uz 2012.gada 1.janvāri, Valsts zemes dienests (VZD)

² Iedzīvotāju skaits uz 31.10.2012., Stopiņu novada dome

³ Reģionu attīstība Latvijā 2011, Valsts reģionālā attīstības aģentūra (VRAA)

Stopiņu novada teritorija iezīmējas ar vairākiem īpašiem areāliem un apdzīvotām vietām, kam raksturīga kāda savdabīga iezīme – telpiskās attīstības nosacījumi, vēsturiskā veidošanās vai unikāls izmantošanas veids:

- Ulbroka veidojusies kā padomju saimniecības un lauksaimniecības uzņēmuma centrs, kas nodrošināja dzīves vietas jauniem speciālistiem. Šobrīd Ulbroka ir novada administratīvais un kultūras pakalpojumu centrs;
- Sauriešu ciems veidojies kā būvmateriālu ražošanas rūpnīcas darbinieku dzīves vieta, saglabājusies raksturīgā apbūve;
- Līči savulaik attīstījušies kā enerģētikas iestāžu darbinieku dzīves un darbavieta Mazās Juglas krastos;
- Upeslejās vēsturiski koncentrējušās ārstniecības un rehabilitācijas iestādes, apbūvi ieskauj meži un mainīgs reljefs, ko veido kāpas un ieplakas;
- Cekule ir visnomaļākais ciems, jo atrodas vistālāk no novada centra. Šajā bijušajā padomju karaspēku daļas teritorijā saglabājušās lielas, ar municiju piesārņotas platības;
- Dreiliņi, Vālodzes un Dzidriņas ir visjaunākie ciemi, kas savu uzplaukumu piedzīvojuši līdz ar savrupmāju būvniecības attīstību pēdējo 15 gadu laikā;
- Apdzīvotās teritorijas Rīgas pierobežā saplūst ar Rīgas nomaļu teritorijām – šāda situācija vērojama Dreilinos un Rumbulā;
- Ulbroka un Vālodzes jau ir praktiski saplūdušas vienā apdzīvotā teritorijā. Tās vienu no otras telpiski nodala Līgo parks un Piķurga.

Kolektīvizācijas perioda beigās un valsts iekārtu maiņa apturēja Ulbrokas apbūves attīstības un centra veidošanas plānus. Šobrīd Ulbrokā izteikts centrs neiezīmējas, apbūve un pakalpojumi izklīdēti gar ciema centrālo asi - Institūta ielu. Novada telpiskā centra veidošana ir tuvākās nākotnes uzdevums.

DABAS RESURSI: Gandrīz pusi jeb 45,7% no novada teritorijas aizņem meži, no tiem 68% ir Rīgas pašvaldībai piederošie pilsētas aizsargjoslu veidojošie meži. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir 26% no teritorijas⁴. Novada teritorijā atrodas vairāki mazi purvi, no tiem lielākais – Getliņu purvs.

Visa novada teritorija ietilpst Daugavas upes sateces baseinā. Teritorijā tek vairākas upes, no tām lielākā ir Mazā Jugla, mazākas ir Piķurga, Ķivuļurga un Dauguļupīte. Novada teritorijā atrodas vairākas ūdenskrātuves - 12 ha lielais un vietām līdz 4 m dziļais Ulbrokas dzirnavu ezers uz Piķurgas upes, 4,1 ha lielais, taču pamazām aizaugošais Ruņģu ezers, kā arī uzpludinātie Sauriešu ģipšakmens karjeri ar kopēju platību ap 35 ha.

Mežiem un ūdeņiem novadā ir liela rekreatīvā vērtība.

Stopiņu novadā nav Eiropas vai Latvijas mēroga īpaši aizsargājama dabas teritoriju. Pašvaldības teritorijā ir 29 dižkoki, no tiem 8 ir valsts nozīmes īpaši aizsargājami dižkoki.

Novada dienvidu daļa atrodas karsta izplatības areāla pazeminātas noturības teritorijā, kur reizi 20-100 gados uz 1 km² ir viens nogruvums.

No derīgajiem izrakteņiem Stopiņu novadā atrodas 5 kūdras (ieguve 2011. gadā – 6.73 tūkst.m³) un smilts (ieguve 2011. gadā – 155.00 tūkst.m³) atradnes, kurās notiek

⁴ Zemes lietošanas veidu sadalījums. LR administratīvo un teritoriālo vienību zemes pārskats uz 2012.gada 1.janvāri, VZD

saimnieciskā darbība⁵. Sauriešu ģipšakmens atradne, kur sākotnējie krājumi, saskaņā ar LVĢMA datiem, bija 11,5 milj. tonnu ģipša, ir izstrādāta un atlikušais apjoms tiek vērtēts kā 3721.65 tūkst.m³.⁶ Ģipšakmens ieguve Stopiņu novada teritorijā vairs nenotiek un ir pārcelta uz Salaspils novadu.

Sauriešos un Upeslejās ir potenciālās saldūdens atradnes, kurām vēl nepieciešams veikt pazemes ūdens krājumu aprēķinu un nodrošināt līdzsvaru starp resursu atjaunošanos un pazemes ūdeņu ieguvu.⁷

AINAVAS: Novadam raksturīga mozaikveida ainava, kur apdzīvoto teritoriju urbānās ainavas mijas ar mežiem, pļavām, upju ielejām, ceļu un rūpnieciskajām teritorijām. Pļavas gar Mazo Juglu, mazās upītes Piķurga un Ķivuļurga veido savdabīgu, bioloģiski daudzveidīgu, bet trauslu ainavu. Īpaši vērtīgas ir dabiska meža ainavas un vizuāli nozīmīgas vietas, kas novada teritorijai piešķir savdabīgumu un kas īpaši plānojamas un apsaimniekojamas: interesantas ainavas ir pie Mazās Juglas Līčos un Upeslejās, pie Piķurgas upītes Ulbrokas muižas parkā, kā arī Ulbrokas ezera krastos. Atsevišķas vizuāli nozīmīgas vietas pie autoceļiem var kalpot īpaša novada vizuālā tēla veidošanai, īpaši vietas, kuras jau šobrīd akcentētas ar akmenī iekaltām rakstu zīmēm.

Novadu šķērso vairāki augstsprieguma līniju koridori, kuru tuvumā notikusi individuālās dzīvojamās apbūves attīstība. Šajās vietās veidojas īpatnēja, noteiktu laika periodu raksturojoša ainava.

KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS: Stopiņu novadā šobrīd ir viens valsts aizsargājams kultūras piemineklis – Ulbrokas kapu kapliča, kas iekļauta Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā ar valsts aizsardzības nr. 8845. Tiek apspriesta iespēja iekļaut Valsts aizsargājamo pieminekļu sarakstā dzelzceļa tiltu pār Mazo Juglu pie Upeslejām. Tilts būvēts 1932.-1933.gadā un ir nozīmīgs sava laika inženiertehnisko būvju paraugs.

Pašvaldības teritorijā atrodas vairāki novada nozīmes kultūrvēsturiski objekti – piemiņas vietas un zīmes, Līgo parks ar tēlnieka Ulda Sterģa veidoto rakstu akmeņu dārzu, Ulbrokas kapu kapliča. Interesants objekts ar ievērojamu attīstības potenciālu ir 18.gs beigās celtā Ulbrokas muiža, kas pagaidām ir novārtā pamesta un apmeklētājiem nepieejama ēka.

TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA: Novada teritoriju šķērso Rīgas apvedceļš A4 (Baltezers - Saulkalne), autoceļš P2 (Juglas papīrfabrikas ciemats – Upesciems), autoceļš P4 (Rīga – Ērgļi), autoceļš P5 (Ulbroka – Ogre) un dzelzceļa līnijas Rīga - Ērgļi un Rīga – Krustpils. Gar dienvidu robežu stiepjas Rīgas - Daugavpils šoseja A6. Stopiņu novada teritorijā perspektīvā paredzēts izbūvēt maģistrāles E22 ievadu Rīgā.

Stopiņu novadā ir pieejams sabiedriskais transports – autobusu maršruti savieno novada ciemus ar novada administratīvo centru Ulbroku, kā arī ar Rīgu, Salaspili un Ropažiem. Rumbulas iedzīvotājiem ir iespēja izmantot pasažieru vilciena pakalpojumus.

KOMUNĀLĀ INFRASTRUKTŪRA: Centralizēta ūdensapgāde ir nodrošināta lielākajā daļā Stopiņu novada ciemu - Ulbrokā, Līčos, Upeslejās, Vālodzēs, Cekulē, Dzidriņās un Getliņu sadzīves atkritumu poligona ietekmes zonā Rumbulā. Novada teritorijā ir 22 artēziskās akas.

⁵ Derīgo izrakteņu krājumu bilance par 2011.gadu. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (LVĢMC)

⁶ Derīgo izrakteņu krājumu bilance par 2011.gadu. LVĢMC

⁷ Daugavas baseina apsaimniekošanas plāns. III-9, Virszemes ūdens objekts „Lielā Jugla”, Daugavas projekts, 2002

Ūdens atdzelžošanas iekārtas ir uzstādītas visos ciemos, kur pieejama centralizētā ūdensapgāde, izņemot Rumbulu.

Kopējais kanalizācijas tīklu garums novadā ir 9400 m. Vietās, kur nav pieejama kanalizācijas sistēma, izmanto izsmeļamās bedres, no kurām notekūdeņus ar cisternu izved uz attīrīšanas iekārtām. Vidēji gadā tiek apstrādāti 510 tūkst. m³ notekūdeņu.

Atkritumu izvešana notiek uz novada teritorijā esošo Getliņu izgāztuvi (SIA "Getliņi EKO"), kas ir Stopiņu novada un Rīgas pilsētas kopīga publiski privāta kapitālsabiedrība un nodrošina atkritumu ekoloģisko apsaimniekošanu Rīgas reģionā. Izvedamo atkritumu daudzums vidēji gadā ir 8500 m³. Tiek organizēta arī dalītā atkritumu vākšana – iedzīvotājiem ir iespēja šķirot plastmasu, papīru, stiklu un biodegradablos atkritumus. Iedzīvotāji liela izmēra atkritumus – sadzīves tehniku, mēbeles, utt. – var nodot bez maksas savākšanai Getliņu teritorijā speciāli izvietotos konteineros. Atkritumu ietekme uz vidi tiek samazināta līdz minimumam: neapstrādājamie atkritumi tiek noglabāti videi drošās noslēgtās biodegradācijas šūnās, bet poligona gāze, kas veidojas šūnās, Getliņu energoblokā tiek pārvērsta enerģijā. Notekūdeņi tiek savākti un attīrīti. Energobloka saražoto siltumu izmanto Getliņu siltumnīcu apsildei, savukārt poligona teritorijas sakopšana notiek ar aitu ganāmpulka palīdzību.

Ar novada teritorijas apsaimniekošanu, infrastruktūras uzturēšanu un komunālo pakalpojumu sniegšanu nodarbojas 1993.gadā dibinātā pašvaldības aģentūra "Saimnieks".

Stopiņu novada teritorijā ir divas kapsētas – Ulbrokas kapi, ko izmanto arī apkārtējo pašvaldību iedzīvotāji, un privātā kapsēta „Irbes”.

ENERGORESURSU INFRASTRUKTŪRA UN KOMUNIKĀCIJAS: Stopiņu novadā siltumtīklu kopējais garums ir 8300 m. Ulbrokā, Līčos, Sauriešos, Upeslejās siltums tiek piegādāts no katlumājām, kur kā kurināmais izmantota dabas gāze, bet Cekules katlu mājā kā kurināmais tiek izmantotas kokskaidu granulas.

Gāzes piegādi novadā nodrošina A/S „Latvijas Gāze”. Dabas gāze ir pieejama Ulbrokā, Sauriešos, Upeslejās, Līčos, Dzidriņās un Vālodzēs.

Elektroapgādi nodrošina VAS „Latvenergo” AS „Sadales tīkls”. Novada teritoriju šķērso AS „Latvijas elektriskie tīkli” 110 kV un 330 kV gaisa vadu elektropārvades līnijas. Elektroenerģijas resursi ir pietiekami arī jaunu, lielu patērētāju pieslēgšanai.

Stopiņu novada teritorijā pieejami stacionārā telefona un mobilo sakaru pakalpojumi. Tālruņa sakarus nodrošina SIA “Lattelecom”, mobilos sakarus - LMT, TELE 2 un BITE. Kopš 2001.gada Stopiņu novadā ir nodrošināts Radio DSL pārklājums visā teritorijā.

Iedzīvotāji nodrošināti ar visu valsts radio un televīzijas raidījumu uztveršanu. Novada teritorijā atrodas 1. Latvijas radiostacija.

Stopiņu novadā ir 2 VAS “Latvijas Pasts” pasta nodaļas – Ulbrokā (LV-2130) un Upeslejās (LV-2118).

Iedzīvotājiem pieejami bankomāti Ulbrokā, Upeslejās un Līčos. Degvielas uzpilde novada teritorijā iespējama septiņās degvielas uzpildes stacijās.

EKONOMIKA: Pateicoties izdevīgajam ģeogrāfiskajam novietojumam, pietiekami attīstītajai tehniskajai infrastruktūrai un pieejamajam kvalificētajam darbspēkam, Stopiņu novadā ir augsta iedzīvotāju ekonomiskā aktivitāte. Galvaspilsētas Rīgas tuvums, teritoriju šķērsojošie valsts nozīmes autoceļi un dzelzceļa līnija, salīdzinoši ātri sasniedzamā starptautiskā lidosta un osta – tie visi ir priekšnosacījumi, lai novada ekonomiskā attīstība būtu veiksmīga.

Stopiņu novads ir viens no turīgākajiem Latvijā, rēķinot pēc pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumiem uz vienu iedzīvotāju – 2011.gadā tas sasniedza 944 latus, kas ir trešais labākais rādītājs starp Latvijas novadiem⁸. Stopiņu novads ir maksātājs pašvaldību izlīdzināšanas fondā. Pēc teritorijas attīstības indeksa Stopiņu novads ir ceturtajā vietā starp novadiem⁹, ko var uzskatīt par ļoti labvēlīgu faktoru uzņēmējdarbības attīstībai.

Nozīmīgākās tautsaimniecības nozares novadā ir apstrādes rūpniecība, pakalpojumi, vairumtirdzniecība, atkritumu apsaimniekošana un izvietošana, būvniecība, kā arī gaļas pārstrāde un konservēšana. Dominējošās uzņēmējdarbības formas ir komercsabiedrības (71.3%) un pašnodarbinātas personas (24.5%)¹⁰. Lielākie uzņēmumi novadā ir SIA „DEPO DIY”, SIA „Baltic Trade Network”, SIA „KnauF”, SIA „Baltic Logistic Solutions”, SIA „BSW LATVIJA”, A/S „Latvijas Tilti”, A/S „ANTALIS”, LPKS „Piena ceļš”, SIA „Volvo Truck Latvia”, LPKS „DIMA”, SIA „Getliņi EKO”, SIA „Billerud Wood Suply”, „Somat” AD filiāle Latvijā, SIA „voestalpine VAE RĪGA”, SIA „SAKRET”, SIA „Marko Kea”, SIA „CONSOLIS LATVIJA”, „Supreme Logistics (Latvija), SIA „ARMAT”, SIA „POST SERVICE”¹¹. Kopumā Stopiņu novadā reģistrēti vairāk nekā 800 aktīvu uzņēmumu, no kuriem lielākā daļa saistīta ar pakalpojumu sfēru¹². Salīdzinoši vāji novadā ir attīstīta lauksaimniecība.

Iedzīvotāju vecuma struktūra Stopiņu novadā ir labvēlīga ekonomikas attīstībai – līdz darbaspējas vecumam ir 17% novada iedzīvotāju, darbaspējas vecumā – 64%, pēc darbaspējas vecuma – 15% iedzīvotāju. Dzimstība pēdējās desmitgades laikā ir pieaugusi, 2011.gadā dzimušo skaits pārsniedz mirušo skaitu¹³.

Bezdarba līmenis novadā pastāvīgi samazinās – ja 2011.gada sākumā reģistrētais bezdarba līmenis novadā bija 8.1%, tad 2012.gada nogalē tas jau bija tikai 4.3%.

IZGLĪTĪBA: Novadā ir pieejama pirmsskolas, pamata un vidējā izglītība, kā arī interešu izglītība. Visa vecuma iedzīvotājiem ir mūžizglītības iespējas.

Pirmsskolas izglītību iespējams apgūt 5 iestādēs - PII „Pienenīte” Ulbrokā un PII grupās Stopiņu pamatskolā Sauriešos un Upesleju internātpamatskolā rehabilitācijas centrā, kā arī privātās PII „Draugi” un „Karlsons”. Vispārējo izglītību nodrošina 4 iestādes - Ulbrokas vidusskola, Stopiņu pamatskola, Gaismas internātpamatskola un Upesleju internātpamatskola rehabilitācijas centrs. Profesionālās ievirzes izglītību var apgūt Ulbrokas mūzikas un mākslas skolā, savukārt interešu izglītība ir pieejama visās izglītības iestādēs, kā arī Upesleju, Sauriešu, Ulbrokas un Cekules dienas centros dažādos pulciņos, lekcijās un nodarbībās. Lekcijas un pasākumus aktīvi rīko Ulbrokas un Sauriešu bibliotēka, semināri un kursi tiek organizēti LLU Tehniskās fakultātes Ulbrokas Zinātnes centrā, dienas centros un izglītības iestādēs.

KULTŪRA: Stopiņu novadā noris aktīva kultūras dzīve – pasākumi notiek Ulbrokas kultūras namā, Līgo parkā, kā arī Upesleju, Sauriešu un Cekules dienas centros. Novadā darbojas kupls

⁸ Pašvaldību budžeta ieņēmumi 2011.gadā. Reģionu attīstība Latvijā 2011. VRAA

⁹ Grozījumi MK 25.05.2010. noteikumos Nr.482”Noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas kārtību un tā vērtībām”

¹⁰ Ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību īpatsvars pēc uzņēmējdarbības formas 2010.gadā. Centrālā Statistikas pārvalde (CSP)

¹¹ Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu pa gadiem. 2011. Lursoft

¹² Stopiņu novads, 2012. Lursoft

¹³ Demogrāfiskās statistikas galvenie rādītāji 2010, 2011.gadā. CSP

pašdarbnieku kolektīvu pulks – tautas lietišķās mākslas studija „Ulbroka”, jauktais koris „Ulbroka”, sieviešu koris „Madara”, vidējās paaudzes deju kolektīvi „Luste” un „Stopiņš”, vecākās paaudzes deju kolektīvs „Ulenbroks”, vokālie ansambļi „Sagša” un „Ievziedi”, akordeonistu ansamblis „Akcents”, Ulbrokas kultūras nama bērnu un jauniešu teātra studija. Iedzīvotājiem pieejamas divas publiskās bibliotēkas – Ulbrokā un Sauriešos. Regulāri tiek rīkotas izglītojošas izstādes un organizētas latviešu rakstniekiem veltītas radošās dienas, organizēti kopīgi braucieni uz teātriem un ekskursijās. Ar interesantu ekspozīciju, izstādēm un pasākumiem apmeklētājus gaida arī Stopiņu novada vēstures muzejs.

Būtisks objekts kultūras pasākumu norisei Stopiņu novadā ir Līgo parks – iedzīvotāju izveidota atpūtas vieta, kas laika gaitā papildināta ar tēlnieka Ulda Sterģa veidotiem akmeņu kalumiem. Parkā izvietotajā brīvdabas estrādē ar dabīgo dēļu grīdu notiek daudz un dažādi kultūras pasākumi, kas pulcē skatītājus ne tikai no Stopiņu novada un kaimiņu pašvaldībām, bet arī no citām Latvijas vietām un ārzemēm.

SPORTS: Plašākās iespējas Stopiņu novada iedzīvotājiem nodarboties ar sportu ir Ulbrokas sporta kompleksā, kur pieejamas vairākas zāles florbola, futbola, handbola, basketbola, volejbola komandu treniņiem, kā arī vietēja mēroga, Latvijas mēroga un starptautiska līmeņa sacensībām. Darbojas Stopiņu peldbaseins. Pie kompleksa uzbūvēts āra stadions. Lielākajos novada ciemos ir pieejami sporta laukumi. Ulbrokā ir mākslīgā seguma āra futbola laukums, āra trenāžieri, skeitparks, pludmales volejbola laukums, kā arī asfaltēts laukums skrituļslidošanai, kas ziemā pārtop par slidotavu. Upeslejās ir mazais mākslīgā seguma āra futbola laukums, āra trenāžieri, pludmales volejbola laukums. Visos ciemos ir aktīvās atpūtas rotaļu laukumi dažāda vecuma bērniem. Pašvaldībā ir izveidotas un aktīvi darbojas bērnu un jauniešu komandas florbolā, futbolā, sieviešu, vīriešu, bērnu un jauniešu komandas handbolā, vīriešu volejbola un basketbola komandas, džudo sporta sekcija, amatieru hokeja komanda, kamaniņu sporta sekcija, peldēšanas pulciņi u.c.

Lielu atsaucību guvušas dažādas sporta spēles: ģimeņu, iestāžu un uzņēmumu, atsevišķu sporta veidu, bērnu un jauniešu. Tāpat populāri ir arī turnīri dažādos sporta viedos – galda tenisā, dambretē, futbolā, florbolā, utt. Iedzīvotāji aktīvi iesaistās ziemas autorallijā un zemledus makšķerēšanas sacensībās.

Stopiņu novads var lepoties ar augstiem sasniegumiem sportā - sieviešu handbola komanda un dažāda vecuma florbola komandas ir izcīnījušas Latvijas čempionu titulus, daudziem individuālā sporta veidu dalībniekiem ir ļoti augsti rezultāti gan Latvijas, gan starptautiskā mērogā.

VESELĪBAS UN SOCIĀLIE PAKALPOJUMI: Ambulatori medicīniskā palīdzība, tai skaitā zobārstniecības pakalpojumi Stopiņu novadā, pieejama Stopiņu ambulancē Ulbrokā, Upesleju doktorātā, kā arī Dr. I.Vīksnes ģimenes ārsta praksē Sauriešos. Novadā darbojas divas aptiekas un divi aptiekas punkti. Vēl Stopiņu novada teritorijā atrodas Tuberkulozes un plaušu slimību klīnika, kas ir vadošā klīnika Latvijā savā nozarē.

Sociālo palīdzību un pakalpojumus iedzīvotāji var saņemt Stopiņu novada domes sociālajā dienestā, dienas centros Ulbrokā, Upeslejās, Sauriešos un Cekulē, kā arī Rumbulā, Gaismas skolā, kur notiek sociālā darbinieka izbraukuma pieņemšana.

DROŠĪBA: Stopiņu novadā par sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, iedzīvotāju drošības garantēšanu un likumpārkāpumu novēršanu un pārtraukšanu rūpējas pašvaldības policija.

SABIEDRĪBA: Stopiņu novadā aktīvi darbojas vairākas nevalstiskās organizācijas, tostarp Ulbrokas mūzikas un mākslas skolas atbalsta biedrība „BUMMS”, biedrība Ulbrokas

vidusskolas atbalstam, Stopiņu novada politiski represēto biedrība, Stopiņu novada pensionāru biedrība, ģimeņu biedrība „Māra”, biedrības „Reāls piedzīvojums”, „Jaunsiši”, „Koordināta”, „Socintegra”, kā arī amatieru kolektīvu biedrība „Raksti”, „Luste”, koris „Madara”. Aktīvi darbojas jaunieši novada Jaunatnes lietu speciālista vadībā. Visu vecumu Stopiņu novada iedzīvotāji iesaistās sabiedriskās aktivitātēs - piedalās sabiedriskajās apspriešanās un anketēšanās, labdarības pasākumos un talkās, izsaka savu viedokli gan personiski, gan izmantojot ciemos izvietotās ierosinājumu pastkastes un elektronisko pastu.

STOPIŅU NOVADS 2030: ATTĪSTĪBAS VĪZIJA

4

Stopiņu novadu labprāt izvēlas par mājvietu – šeit ir ērta dzīves vide, atbildīga un saliedēta sabiedrība, sakārtota infrastruktūra, darbavietas, dažādas izglītības un kultūras iestādes, dabas klātbūtne un Rīgas tuvums.

Stopiņu novada attīstībā un uzņēmējdarbības veicināšanā liela nozīme ir izglītībai. Novadā iespējams apgūt gan formālo, gan neformālo izglītību, bet iegūtās teorētiskās iemaņas var nostiprināt praktiski pašvaldībā esošajos uzņēmumos.

Stopiņu novadā sabiedrība ir aktīva un vesela - novadā ir daudzveidīgs aktīvās atpūtas un fiziskās attīstības pilnveidošanas iespēju klāsts dažādu vecumu un sagatavotības cilvēkiem. Sportisti Stopiņu novada vārdus nes tālu pasaulē.

Kultūras telpas attīstība stiprina iedzīvotāju vietas piederību, padara tos radošākus un saliedētākus. Novada pašdarbības kolektīvi un mākslinieki ir pazīstami tālu ārpus pašvaldības robežām. Novads pazīstams ar moderniem kultūras objektiem, tostarp multifunkcionālu centru Ulbrokā iedzīvotāju aktivitātēm un kultūrizglītībai.

Stopiņu novadā attīstīta dažāda apjoma ražošana – sākot no rūpnieciskās līdz pat mājražošana. Tā ir plaši atpazīstama gan valsts, gan Eiropas, gan arī pasaules mērogā. Uzņēmējdarbības vide Stopiņu novadā ir pievilcīga investoriem. Attīstot uzņēmējdarbību, tiek ievēroti ilgtspējīgas attīstības principi.

Liela nozīme konkurētspējas nodrošināšanā un veicināšanā ir Stopiņu novada sasniedzamībai, izmantojot daudzveidīgo un kvalitatīvo transporta infrastruktūru, kā arī moderno tehnoloģiju piedāvātās iespējas.

Stopiņu novads lepojas ar tajā esošajiem dabas resursiem - mežiem, ezeriem, upēm. Daudzveidīgās, koptās un labiekārtotās dabas teritorijas ceļ dzīves vides kvalitāti, kā arī nodrošina plašas aktīvas atpūtas iespējas gan iedzīvotājiem, gan novada viesiem.

Alternatīvo enerģiju ikdienas darbību nodrošināšanai izmanto gan iedzīvotāji, gan uzņēmumi. Ražotāji izvēlas tīras, videi draudzīgas tehnoloģijas. Gan publiskajā, gan privātajā sfērā tiek efektīvi izmantots vietējo atjaunojamo energoresursu potenciāls.

Publiskā pārvalde Stopiņu novadā nodrošina pašvaldības attīstību, īsteno valsts politiku saskaņā ar demokrātiskas pārvaldības principiem. Pašvaldības darbība ir racionāla, efektīva, tās pakalpojumi ir kvalitatīvi, moderni un iedzīvotājiem pieejami. Pašvaldībai ir stabila atgriezeniskā saite ar novada iedzīvotājiem.

VĪZIJA: Stopiņu novads – vieta uzņēmējdarbībai un ģimenei!

ILGTERMIŅA MĒRĶI

4.1

Novada attīstība balstās uz vērtībām, kas maksimāli efektīvi veicināmas un izmantojamas kā priekšrocības turpmākai darbībai:

- **NOVIETOJUMS UN SASNIEDZAMĪBA:** Stopiņu novada priekšrocība ir ģeogrāfiskais novietojums un sasaiste ar Rīgu, kas nodrošina iespēju saņemt valsts iestāžu, banku, augstskolu un citus pakalpojumus, kā arī piekļuvi lielam darba tirgum. Novads atrodas līdzās galvenajiem valsts autoceļiem, tā teritoriju šķērso tranzīta autoceļi un dzelzceļš, starptautisko lidostu „Rīga”, ostām, kas nodrošina novada sasaisti ar citām teritorijām reģiona, valsts un starptautiskā mērogā.
- **VIDE:** Stopiņu novada meži un ūdeņi ir ar ievērojamu rekreatīvo vērtību, kas vairo novada kā dzīves un atpūtas vietas potenciālu. Ņemot vērā, ka lielākā daļa Stopiņu novada teritorijā esošo mežu ir Rīgas pašvaldības īpašums un ietilpst mežu joslā, kas veido Rīgas „zaļās plaušas”, nav pamata bažām par to apjoma būtisku samazināšanos. Vienlaikus Stopiņu novadā ir pietiekami daudz piemērotu teritoriju un infrastruktūras uzņēmējdarbības un ražošanas nodrošināšanai.
- **IEDZĪVOTĀJI:** pēdējās desmitgades laikā Stopiņu novadu par savu mājvietu izvēlēties ievērojams iedzīvotāju daudzums. Iedzīvotāju vecuma struktūra ir labvēlīga izaugsmei. Iedzīvotāji ir sociāli aktīvi – novadā darbojas vairākas vietējās nevalstiskās organizācijas.
- **TRADĪCIJAS:** Novadā ir izveidojušās noturīgas izglītības, kultūras un sporta aktivitāšu tradīcijas. Līgo parks ar saviem pasākumiem ir kļuvis par stabilu, atpazīstamu zīmolu kaimiņu pašvaldību mērogā. Novadā ir vēsturiski iedibinātas zinātnes un uzņēmējdarbības nozares – zinātniskā pētniecība lauksaimniecības ražošanā, gaļas ražošana un pārstrāde, atkritumu uzglabāšana un pārstrāde.

Izvērtējot novadā esošos resursus un to attīstības potenciālu, ilgtermiņa perspektīvā Stopiņu novada attīstībai izvirzīti šādi stratēģiskie mērķi:

- **Saliedēta, radoša, izglītota un vesela sabiedrība – SM1**
- **Racionāla pārvalde – SM2**
- **Konkurētspējīga uzņēmējdarbība – SM3**
- **Sakārtota dzīves vide – SM4**

ILGTERMIŅA PRIORITĀTES

4.2

Lai īstenotu novada Attīstības stratēģiju un sasniegtu tajā izvirzītos mērķus (SM), noteiktas šādas ilgtermiņa prioritātes (IP):

- **Daudzpusīgas personības pilnveides iespējas iedzīvotāju konkurētspējas paaugstināšanai – IP1**

Šīs ilgtermiņa prioritātes īstenošanai paredzēti pasākumi iedzīvotāju formālās un neformālās izglītības nodrošināšanai, kā arī veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu, kultūras un sporta pasākumu pieejamības un daudzveidības nodrošināšanai;

- **Efektīva pārvalde un ērti pieejami pašvaldības pakalpojumi – IP2**

Šīs ilgtermiņa prioritātes īstenošanai paredzēti pasākumi, vērsti uz pašvaldības pārvaldes un pakalpojumu klāsta pilnveidošanu, kā arī sabiedrības aktivitātes veicināšanu un atgriezeniskās saites stiprināšanu;

- **Uzņēmējdarbībai labvēlīga politika un kvalitatīva tehniskā infrastruktūra – IP3**

Šīs ilgtermiņa prioritātes īstenošanai paredzēts pasākumu kopums, kas vērsts uz uzņēmējdarbības veicināšanai piemērotas vides nodrošināšanu, nozaru daudzveidības attīstīšanu, tehniskās infrastruktūras sakārtošanu un uzlabošanu, novada sasniedzamības pilnveidošanu;

- **Kvalitatīva un droša dzīves vide ar daudzveidīgu pakalpojumu klāstu un vidi saudzējošu infrastruktūru – IP4**

Šīs ilgtermiņa prioritātes īstenošanai paredzēts pasākumu kopums, kas vērsts uz dzīves vides kvalitātes uzlabošanu, pieejamo pakalpojumu klāsta pilnveidošanu, tehniskās infrastruktūras uzlabošanu, videi draudzīgu tehnoloģiju un procesu ieviešanu un popularizēšanu.

Izvirzīto prioritāšu īstenošanai veicamie pasākumi ir:

- Kultūras iestāžu un pakalpojumu infrastruktūras uzlabošana, uzturēšana un pilnveidošana, kvalitatīvu pakalpojumu pieejamības nodrošināšana;
- multifunkcionālā centra Ulbrokā būvniecība, izveidošana un uzturēšana, kvalitatīvu pakalpojumu pieejamības nodrošināšana;
- esošās vispārējās, profesionālās, interešu un mūžizglītības infrastruktūras un pakalpojumu kvalitātes uzlabošana, uzturēšana un pilnveidošana;
- sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras un kvalitatīvu pakalpojumu saglabāšana, uzturēšana un pilnveidošana;
- kultūras, izglītības un sporta iestāžu darbinieku un pedagogu kvalifikācijas līmeņa, kompetenču un prasmju paaugstināšana un uzturēšana;
- kvalitatīvas veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu klāsta paplašināšana un pilnveidošana;

- sociālo pakalpojumu un izglītības centru veidošana ciemos;
- iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana un līmeņa paaugstināšana, pārraudzības sistēmas pilnveidošana;
- novada apdzīvoto vietu sasniedzamības veicināšana: ceļu infrastruktūras attīstīšana, uzlabošana, uzturēšana un pilnveidošana; veloceļu un gājēju ceļu tīkla uzlabošana, uzturēšana un pilnveidošana;
- sabiedriskā transporta sistēmas attīstīšana un pilnveidošana;
- satiksmes organizācijas uzlabošana un pilnveidošana;
- kopienas attīstību stiprinošu pasākumu ierosināšana un atbalstīšana;
- iedzīvotāju iesaistīšana pārvaldības lēmumu pieņemšanas procesos;
- dažādu sabiedrības grupu integrācijas kultūrvīdē un sociālajā vidē veicināšana;
- pašvaldības pārvaldes sadarbības veicināšana un nostiprināšana ar sociālajiem partneriem un sabiedrības interešu grupām;
- pastāvīgi iedzīvotāju apmierinātības pētījumi;
- pašvaldības darbības efektivitātes uzlabošana, izmantojot tehnoloģiju attīstības radītās iespējas;
- pašvaldības darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana;
- e-pakalpojumu ieviešana, uzturēšana un pilnveidošana;
- sadarbības ar kaimiņu pašvaldībām nostiprināšana un pilnveidošana;
- pretimnākoša vide investīciju piesaistei;
- uzņēmējdarbības atbalsta sistēmas attīstīšana un pilnveidošana;
- kompakto apdzīvoto vietu veidošana;
- ūdenssaimniecības attīstīšana un pilnveidošana;
- investīciju un darbības izmaksu ziņā efektīvas komunālās saimniecības attīstīšana;
- kvalitatīvu komunālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšana, infrastruktūras attīstība un pieejamība ikvienam novada iedzīvotājam un viesim;
- atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzturēšana un pilnveidošana;
- efektīvas enerģētikas infrastruktūras izveidošana, uzturēšana un pilnveidošana;
- pašvaldības ēku energoefektivitātes palielināšana un uzturēšana;
- energoefektīvu un videi draudzīgu mājokļu un tehnoloģiju popularizēšana, ieviešana un uzturēšana;
- tūrisma un aktīvās atpūtas infrastruktūras attīstīšana, uzturēšana un pilnveidošana, tūrisma piedāvājuma pilnveidošana un uzturēšana;
- vides aizsardzības veicināšana un dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas popularizēšana.

TERITORIJAS SPECIALIZĀCIJA

4.3

Lai sekmētu Stopiņu novada vispārējo ekonomisko izaugsmi, teritorijas specializācija tiek noteikta trijos dažādos līmeņos – Rīgas reģiona, Latvijas un starptautiskā mērogā.

Pateicoties ģeogrāfiskajam stāvokli, Stopiņu novadam arī turpmāk būs nozīmīga loma gan Rīgas reģiona, gan valsts mērogā transporta un satiksmes infrastruktūras nodrošināšanā. Izstrādes stadijā esošajos maģistrālā ceļa E22 un dzelzceļa Rail Baltica projektos būtiski satiksmes mezgli un risinājumi skar Stopiņu novada teritoriju, tāpat svarīga loma saglabāsies esošajiem reģionālās nozīmes ceļiem kā savienojumam starp Rīgu un attālākiem valsts reģioniem.

Rīgas tuvums, starptautiskās lidostas, pasažieru un tirdzniecības ostas, dzelzceļa sasniedzamība, kā arī pietiekami lielās ražošanai un uzņēmējdarbības attīstībai atvēlētās teritorijas ir priekšnoteikums loģistikas un pārstrādes nozaru attīstībai Stopiņu novadā gan valsts, gan starptautiskā līmenī. Vismaz reģiona līmenī iespējas attīstīties ir arī tirdzniecībai un pakalpojumu nozarei, ievērojamas tradīcijas ir gaļas pārstrādes un konservēšanas nozarei, energoresursu apsaimniekošanai un atkritumu apsaimniekošanai. Šīs nozares jau ir nostiprinājušās Stopiņu novadā, ir pieprasītas reģionālā mērogā, tāpēc attīstāmas arī turpmāk. Savukārt būvmateriālu ražošanai un būvniecībai pieprasījums valsts mērogā.

Pietiekami attīstītā infrastruktūra, aktīvā kultūras dzīve un tradīcijas, daudzpusīgas izglītības iespējas iedzīvotājiem, kā arī ciešā saikne ar Rīgu dod iespēju Stopiņu novadam veidoties kā radošo industriju un kultūras centram – perspektīvā plānotā Ulbrokas muižas attīstība un Ulbrokas multifunkcionālā centra celtniecība, esošais Līgo parks un estrāde veido bāzi, kur izvērst radošo industriju nozari. Savukārt galvaspilsētas tuvums, novadā esošie dabas resursi, kultūras un sporta iestādes, vides objekti un kultūras pieminekļi ļauj novadā attīstīt rekreācijas un tūrisma nozari, par potenciālo mērķauditoriju uzskatot kaimiņu pašvaldību iedzīvotājus, tāpat kā apmeklētājus no citām pašvaldībām un ārvalstīm.

Noturīga vieta un būtiska loma valsts veselības aprūpes sistēmā ir Stopiņu novada teritorijā izvietotajai Tuberkulozes un plaušu slimību klīnikai, kuras darbībai būtiska ir Stopiņu novadā pieejamā dabas vide – priežu meži un svaigais gaiss. Iestrādes specializētās veselības pakalpojumu nodrošināšanā dod iespēju nostiprināt šo nozari, pilnveidojot un paplašinot pieejamo pakalpojumu klāstu.

1.tabula. Attīstāmās nozares Stopiņu novadā

Rīgas reģionā	Radošās industrijas, Pierīgas kultūras centrs, mūžizglītība, rekreācija un tūrisms, transporta infrastruktūras nodrošinājums, tirdzniecība un pakalpojumi, atkritumu apsaimniekošana, gaļas pārstrāde un konservēšana.
Latvijā	Zinātniskās izpētes un attīstības pakalpojumi, radošās industrijas, būvmateriālu ražošana un būvniecība, specializētā veselības aprūpe, energoresursu apsaimniekošana, transporta infrastruktūras nodrošinājums.
Starptautiski	Apstrādes rūpniecība, transports un uzglabāšana.

NOVADA FUNKCIONĀLĀS SAITES

4.4

Stopiņu novadam jāstiprina sadarbība ar esošajiem un potenciālajiem sadarbības partneriem, lai sekmētu izglītības, darbaspēka, pakalpojumu, transporta, vides infrastruktūras, kultūras, tūrisma, dabas aizsardzības un citu jomu attīstību ne tikai novadā, bet arī reģionā un plašākā mērogā.

2.tabula. Funkcionālās saites

Sadarbības partneris	Sadarbības jomas
Rīga	<p><u>Uznēmējdarbība</u> - darba tirgus, darbaspēks</p> <p><u>Pakalpojumi</u> - veselības aprūpe, finanšu pakalpojumi, pārvaldes institūcijas un iestādes, sadzīves pakalpojumi, kultūras, izklaides un sporta iestādes un pasākumi</p> <p><u>Izglītība</u> - augstākā, profesionālā, vispārējā izglītība; interešu izglītība</p> <p><u>Sabiedriskais transports</u></p> <p><u>Satiksmes infrastruktūra</u> - ceļi, ostas, lidosta, plānoto maģistrālo ceļu attīstība (E22, <i>Rail Baltica</i>), Granīta ielas tālākā izmantošana</p> <p><u>Dabas aizsardzība un dabas resursu apsaimniekošana</u> - Rīgas pašvaldības meži Stopiņu novadā, Dreiliņupītes un Piķurgas apsaimniekošana</p> <p><u>Rekreācija</u> – atpūtas teritoriju veidošana, infrastruktūras attīstība</p> <p><u>Vides riski un piesārņojums</u></p> <p><u>Inženiertehniskais nodrošinājums un apsaimniekošana</u> – Rumbula un citas pierobežas teritorijas</p> <p><u>Atkritumu apsaimniekošana</u> - Getliņi</p>
Garkalnes novads	<p><u>Dabas resursu apsaimniekošana</u> - Mazā Jugla</p> <p><u>Satiksmes infrastruktūra</u>, tai skaitā Dienvidu – Ziemeļu tranzīta koridora attīstība</p> <p><u>Dzīves telpas veidošana, infrastruktūras un apsaimniekošanas nodrošināšana</u> – Amatciems</p>
Ropažu novads	<p><u>Uznēmējdarbība</u> – darba tirgus, darbaspēks</p> <p><u>Dabas resursu apsaimniekošana</u> – Mazā Jugla un Ķivuļurga</p> <p><u>Dzīves telpas veidošana, infrastruktūras un apsaimniekošanas nodrošināšana</u> – Ūlupju ciems, Cekule</p> <p><u>Satiksmes infrastruktūra</u>, tai skaitā Austrumu – Rietumu tranzīta</p>

	<p>koridora attīstība, transporta maģistrāles <i>VIA Baltica</i> attīstība, autoceļa E22 attīstība</p> <p><u>Sabiedriskais transports</u></p> <p><u>Pakalpojumi</u> – izglītība, kultūra un izklaide, sporta iestādes, veselības un sociālā aprūpe, dzīvnieku patversme</p> <p><u>Pašvaldību sadarbība</u> – kopīgu projektu izstrāde un īstenošana, informācijas apmaiņa</p>
<p><i>Salaspils novads</i></p>	<p><u>Uznēmējdarbība</u> – darba tirgus, darbaspēks</p> <p><u>Pakalpojumi</u> – izglītība, kultūra un izklaide, sporta iestādes</p> <p><u>Meliorācijas tīkla apsaimniekošana</u></p> <p><u>Vides riski</u> – Getliņu izgāztuves, SIA „Sprādziens”, <i>Rail Baltica</i> pārkraušanas stacijas iespējamā ietekme uz dzīves vidi</p> <p><u>Tūrisms</u> – tūrisma maršrutu un infrastruktūras, veloceļu maršrutu attīstība</p> <p><u>Satiksmes infrastruktūra</u> – autoceļa E22 attīstība, <i>Rail Baltica</i>, sabiedriskā transporta attīstība</p> <p><u>Pašvaldību sadarbība</u> – biedrība „Salaspils Stopiņu partnerība”, sadarbība kopīgu projektu attīstībā</p>

IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBA

5

Stratēģija ir ilgtermiņa plānošanas dokuments, kurā definēts novada ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes.

Vertikālā plānošanas līmenī Stratēģijas īstenošana ir tieši saistīta ar novada attīstības programmas īstenošanu. Attīstības programma 2012.-2018. ir Stratēģijā izvirzīto stratēģisko mērķu un prioritāšu īstenošanas instruments, kurā nākamajiem septiņiem gadiem ir izvirzītas noteiktas prioritātes un rīcības virzieni.

Horizontālā plānošanas līmenī Stratēģijas īstenošana ir saistīta ar nozaru plānošanas dokumentu izstrādi.

Lai sekotu attīstības plānošanas dokumentos izvirzīto mērķu īstenošanas kārtībai un savlaicīgi konstatētu atkāpes no sasniedzamajiem rādītājiem, nepieciešams veikt regulāru dokumentu īstenošanas uzraudzību.

Stratēģijas īstenošanas uzraudzība ir Stopiņu novada domes kompetencē. Novada teritorijas attīstības uzraudzība ir veicama katru gadu, sagatavojot ziņojumu par plānošanas dokumentos noteikto rīcību ietekmi vai rezultātiem, izmantojot uzraudzības pamatrādītājus.

3.tabula. Stopiņu novada attīstības rādītāji

Rādītājs	Stopiņu novads (bāzes gads)	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens (2030)	Avots
Iedzīvotāju skaits	10 365 (31.10.2012)	>10%	PMLP
Iedzīvotāju blīvums uz 1km ²	194 (31.10.2012.)	pieaug	Pašvaldība
Teritorijas attīstības indekss	1.677 (2011)	Pozitīvs rādītājs	VRAA
Bezdarba līmenis %	4.3 % (31.12.2012.)	ne lielāks par 2%	NVA
Iedzīvotāju ienākuma nodokļi pašvaldības budžetā uz 1 iedzīvotāju, Ls	419 (2011)	pieaug	VRAA
Izdevumi izglītībai % no pašvaldības budžeta	30.1% (2011)	pieaug	Pašvaldība
Izdevumi brīvā laika aktivitātēm, sportam, kultūrai % no pašvaldības budžeta	3.3% (2011)	pieaug	Pašvaldība

Izdevumi sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanai % no pašvaldības budžeta	1.8% (2011)	pieaug	Pašvaldība
Izglītojamo skaits izglītības iestādēs	1541 (1.09.2012)	>15%	Pašvaldība
Izglītojamo skaits Ulbrokas Mūzikas un mākslas skolā	175 - mūzikā (1.09.2012) 141 - mākslā (1.09.2012)	>30%	Pašvaldība
Pašdarbības kolektīvu skaits	10 (2012)	vairāk par 10	Pašvaldība
Ekonomiski aktīvās komercsabiedrības, individuālie komersanti, zemnieku un zvejnieku sabiedrības, pašnodarbinātās personas	555 (2010)	pieaug	CSP
Fondi, nodibinājumi un biedrības	22 (2010)	vairāk par 22	CSP
Pašvaldības ceļu kopgarums	Ar asfaltbetona segumu 19,14 km (2012) Ar šķembu segumu 62,86 km (2012)	pieaug	Pašvaldība
Kanalizācijas tīkla garums	9400 m (2012)	pieaug	Pašvaldība
Ūdensapgādes tīklu garums	27005 m (2012)	pieaug	
Atpūtas vietu / bērnu rotaļu laukumu/ peldvietu skaits		Vismaz 10/10/3	Pašvaldība

Reizi trijos gados (2014.gadā par laika posmu 2012.-2013.g., 2016.gadā par laika posmu 2014.-2015.g., 2018.gadā par laika posmu 2016.-2018.g.), kā arī ne vēlāk kā pusgadu pirms kārtējām pašvaldību vēlēšanām tiek sagatavots vienots uzraudzības ziņojums „Pārskats par Stopiņu novada attīstības programmas 2012.-2018.gadam un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2012.-2030.gadam īstenošanu”. Pārskatā ietilpst:

- atzinumi par Stratēģijā izvirzīto mērķu un prioritāšu un Attīstības programmā noteikto uzdevumu īstenošanu;
- ieteikumi par nepieciešamajām izmaiņām Attīstības programmā, rīcības plānā, kā arī par nepieciešamību pilnveidot uzraudzības sistēmu;

- ieteikumi novada budžeta veidošanai, lai nodrošinātu plānoto pasākumu īstenošanu.

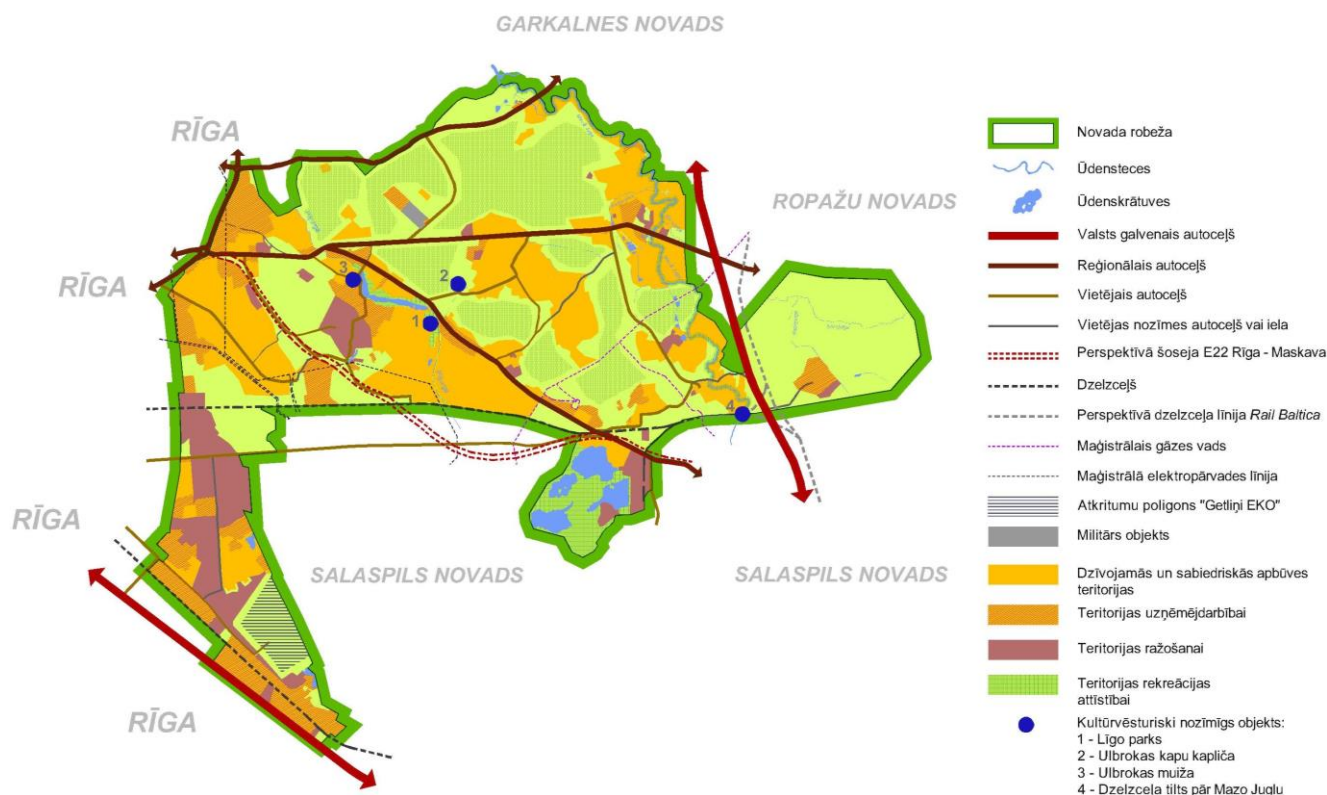
TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA

6

Telpiskās attīstības perspektīva iezīmē integrētu un Stopiņu novada attīstības stratēģijai atbilstošu vēlamu novada telpiskās struktūras attīstību. Perspektīva nosaka vadlīnijas turpmākajai teritorijas plānošanai, izstrādājot visu detalizācijas pakāpju plānojumus Stopiņu novadā.

Telpiskās attīstības perspektīvu veido teritorijas apstākļu noteikti telpiskās attīstības elementi, kas norāda pasākumu kopumu piesaisti teritorijai:

- apdzīvojums,
- transporta koridori, infrastruktūras objekti,
- ražošanas un uzņēmējdarbības teritorijas,
- dabas un kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas, ūdensmalas.

1.attēls. Stopiņu novada perspektīvā telpiskā struktūra - apdzīvojuma teritoriju, ražošanas un uzņēmējdarbības zonu, rekreācijas un atpūtas teritoriju, satiksmes un inženierkomunikāciju

Apdzīvojums

Reģiona mērogā nozīmīgākā apdzīvojuma attīstības tendence ir jaunu apdzīvotu vietu veidošana Pierīgā. Saskaņā ar Rīgas plānošanas reģiona telpisko plānojumu Pierīgas areālā jātiecas uz jaunas apbūves izvietošānu/koncentrēšanos pastāvošajos apdzīvojuma centros, lai areālā saglabātu neapbūvētas teritorijas ekoloģiskā līdzsvara uzturēšanai un rekreācijai, kā arī iespējamai nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstībai¹⁴.

Līdz padomju laikam Stopiņu novada apdzīvojuma struktūru veidoja galvenokārt viensētas un viensētu grupas, padomju laikā tika izveidoti un attīstījās ciemi – Ulbroka, Saurieši, Upeslejas un Līči, galvenokārt kā lineāras struktūras gar nozīmīgākajiem ceļiem. Savukārt pēcpadomju laiks raksturīgs ar jaunas, nevienmērīgas, blīvi apdzīvotas galvenokārt mazstāvu apbūves veidošanos uz bijušajām lauksaimniecības un mežu zemēm blakus esošajiem ciemiem un ap viensētām - tā izveidojies Dzidriņu ciems, liela daļa Dreiliņu. Šādas apbūves attīstības galvenais nosacījums parasti ir bijusi privāta iniciatīva, nevis koordinēta pašvaldības ilgtermiņa plānošana, sabalansējot apbūves attīstību ar infrastruktūras un komunikāciju iespējām un attīstību. Pateicoties jaunās apbūves attīstībai, praktiski ir saplūduši Ulbroka un Vālodzes, plaši individuālās apbūves grupējumi ir arī ap Līciem, Upeslejām, Sauriešiem. Savukārt Rumbulā vēl joprojām dominējošais apbūves veids ir viensētas, kā arī industriālas ražošanas ēkas un to drupas. Īpaša teritorija ir Cekule, kur dzīvojamās ēkas atrodas līdzās bijušajai militārajai teritorijai ar samērā lielu sprādzienbīstamību.

Jauno pēcpadomju laika apdzīvojuma vienību tipiskākās iezīmes ir haotisks ielu tīkls (ielas projektētas atsevišķu detālplānojumu robežās), nevienmērīgs blīvums (atkarīgs no realizētajiem un nerealizētajiem detālplānojumiem un būvniecības iecerēm) un koplietošanas jeb publiskās telpas trūkums. Jaunajās apbūves teritorijās ir ierobežota sabiedriskā transporta pieejamība, līdz ar to arī novada administratīvā centra un novada sniegto pakalpojumu pieejamība, kā arī nepilnīgs inženiertehniskais nodrošinājums (kvalitatīvi ceļi, centralizēta ūdensapgāde, kanalizācija un apkure). Šie faktori arī nosaka ciemu iedzīvotāju saiknes ar novadu veidošanos: jauno ciemu iedzīvotāji pārsvarā ir pilsētas (Rīgas) iedzīvotāji, kuri līdz ar labklājības un dzīves līmeņa paaugstināšanos meklējuši labāku dzīves vidi piepilsētā, tāpēc ērtas sasaistes ar novada centru neesamība veicina šo iedzīvotāju identificēšanās ar Rīgu saglabāšanos.

Ciemu apbūves blīvums ir nevienmērīgs, inženiertehniskās apgādes kvalitāte neviendabīga, jo atkarīga no privāto apbūves attīstītāju iespējām un izpratnes par kvalitatīvu dzīves vidi. Lai arī iekļauti kopējās robežās, ciemi visbiežāk neveido vienotu telpisko struktūru un ir izkļiedēti lielā teritorijā, kur turklāt liela daļa platības ir neapbūvēta. Ciemiem, ieskaitot novada administratīvo centru Ulbroku, trūkst telpiski iezīmēta centra – vienīgais izņēmums ir Līči, kas vēsturiski ir veidojies kā samērā kompakts ciems ar nolasāmu centru.

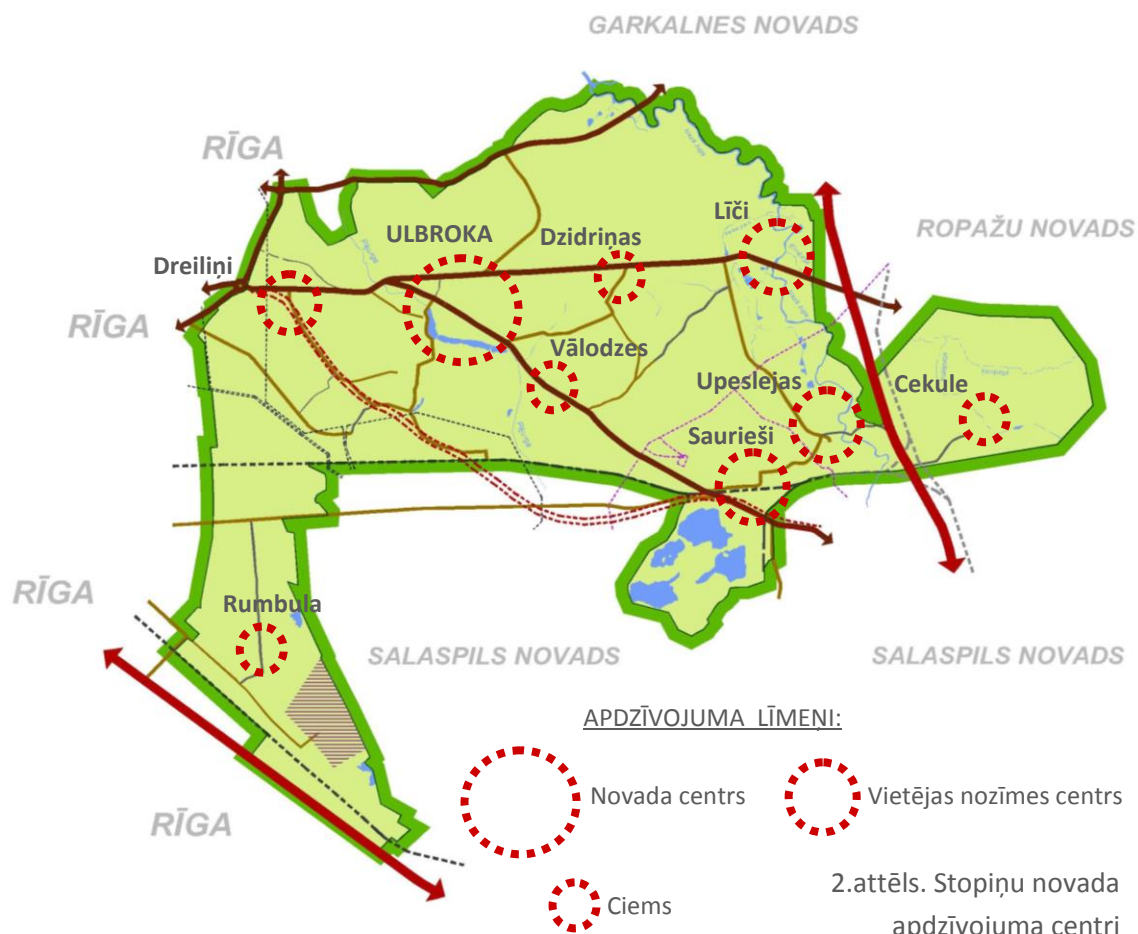
¹⁴ Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums 2005.-2025. Perspektīva

Tāpēc vēlamais Stopiņu novada apdzīvotuma attīstības scenārijs ir kompaktu apdzīvoto vietu veidošana. Apbūves koncentrēšana ļauj efektīvāk un ar mazākiem līdzekļu ieguldījumiem izveidot, attīstīt un uzturēt sabiedrisko pakalpojumu un publisko infrastruktūru kvalitatīvi augstā līmenī, tādējādi sekmējot novada ilgtspējīgu attīstību.

Plānojot apdzīvoto teritoriju tālāko attīstību, rūpīgi jāvērtē iepriekš noteikto apbūvējamo, bet līdz šim neapbūvēto apdzīvotuma teritoriju perspektīvā izmantošana, vajadzības gadījumā apsverot iespējas samazināt noteiktās apdzīvoto vietu (ciemu) robežas. Nav pieļaujama jaunu apdzīvoto vietu veidošana uz mežu un lauksaimniecības zemju rēķina, tā vietā jāveicina perspektīvās apbūves koncentrēšana jau esošajās blīvi apbūvētajās apdzīvotuma telpās. Esošajās ciemu teritorijās jāpievērš uzmanība sabiedrisko un publisko ārtelpu un rekreācijas zonu veidošanai un attīstībai, jo sevišķi pēdējās desmitgadēs strauji izaugušajos ciemos – Dreiliņos, Dzidriņās, arī Vālodzēs jaunās dzīvojamās apbūves teritorijā.

Novadā jāveicina vietējo centru nodrošinājums ar infrastruktūras un pakalpojumu apjoma pieejamību tā, lai novada iedzīvotājiem būtu pieejami dažāda līmeņa formālās un neformālās izglītības pakalpojumi, kultūras, sporta, atpūtas un rekreācijas pakalpojumi, sociālie un sadzīves pakalpojumi, ambulatorā un primārā veselības aprūpe.

Visās ciemu teritorijās jāattīsta pašvaldības dzīvojamais fonds, jārezervē teritorijas ražošanas un investīciju piesaistes mērķiem, kā arī jāplāno publiski pieejamas labiekārtotas teritorijas atpūtai un rekreācijai. Nav pieļaujama iedzīvotāju dzīves vides pasliktināšana ar

trokšņu, smaku un cita veida piesārņojumu, līdz ar to ciemu teritorijās nav atbalstāmas rūpnieciskās ražošanas nozares ar būtisku ietekmi uz vidi.

Apdzīvojuma centriem novadā ir/plānotas šādas funkcijas un pakalpojumi:

Apdzīvota vieta	Statuss	Funkcijas un pakalpojumi šobrīd	Funkcijas un pakalpojumi ilgtermiņā
Ulbroka	Novada centrs	Novada administratīvais un pakalpojumu centrs, t.sk. pirmsskolas, profesionālās ievirzes un interešu izglītība, kultūras iestādes (kultūras nams, bibliotēka, muzejs), ambulatorie veselības aprūpes, sociālie, komunālie un sadzīves pakalpojumi, sports un rekreācija. Iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana. Sabiedriskā transporta satiksmes centrs, darba tirgus, dzīves vieta	Novada administratīvais centrs un pakalpojumu centrs, t.sk. multifunkcionāls kultūras un izglītības centrs (kultūras nams, bibliotēka, muzejs, izstāžu zāle, novada administratīvā pārvalde, profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītība), pirmsskolas, vispārējās, profesionālās ievirzes, interešu un mūžizglītības pakalpojumi, sporta, atpūtas un rekreācijas, primārās un ambulatorās veselības aprūpes, pilna apjoma sociālie, komunālie un sadzīves pakalpojumi. Iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana. Novada sabiedriskā transporta satiksmes centrs, darba tirgus, dzīves vieta
Saurieši	Vietējas nozīmes centrs	Izglītības, kultūras, sporta, veselības aprūpes, sociālie, komunālie un sadzīves pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, darba tirgus, dzīves vieta	Attīstības profils - dzīves vieta, rekreācija, ražošana (darbavietas). Pieejami izglītības, kultūras, sporta, rekreācijas, ambulatorās veselības aprūpes, pilna apjoma sociālie, komunālie un sadzīves pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, darba tirgus, dzīves vieta
Upeslejas	Vietējas nozīmes centrs	Izglītības, sporta, veselības aprūpes, sociālie, komunālie un sadzīves pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, darba tirgus, dzīves vieta	Attīstības profils – dzīves vieta, rekreācija un tūrisms, specializēti veselības aprūpes pakalpojumi. Pieejami izglītības, kultūras, sporta, atpūtas un rekreācijas, primārās un ambulatorās veselības aprūpes, pilna apjoma sociālie, komunālie un sadzīves pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, darba tirgus, dzīves

			vieta
Dreiliņi	Ciems	Izglītības, komunālie un sadzīves pakalpojumi, sabiedriskais transports, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, darba tirgus, dzīves vieta	Attīstības profils – dzīves vieta, uzņēmējdarbības un pakalpojumu centrs. Pieejami izglītības, kultūras, sporta un atpūtas, ambulatorās veselības aprūpes, sociālie, komunālie un sadzīves pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, darba tirgus, dzīves vieta
Vālodzes	Ciems	Izglītības, sporta, atpūtas un rekreācijas pakalpojumi, komunālie pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, dzīves vieta	Attīstības profils – dzīves vieta, rekreācija. Pieejami kultūras, izglītības, sporta, atpūtas un rekreācijas, ambulatorās veselības aprūpes, sociālie, komunālie un sadzīves pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, dzīves vieta
Līči	Vietējas nozīmes centrs	Sporta, komunālie un sadzīves pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, darba tirgus, dzīves vieta	Attīstības profils – dzīves vieta, rekreācija, uzņēmējdarbība un ražošana. Pieejami kultūras, izglītības, sporta, atpūtas un rekreācijas, ambulatorās veselības aprūpes, pilna apjoma sociālie, komunālie un sadzīves pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, darba tirgus, dzīves vieta
Dzidriņas	Ciems	Dzīves vieta, komunālie pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana	Attīstības profils – dzīves vieta. Pieejami kultūras, izglītības, sporta, atpūtas un rekreācijas pakalpojumi, sociālie un komunālie pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, dzīves vieta
Rumbula	Ciems	Ražotnes un uzņēmumi – darbavietas, izglītības, komunālie un sociālie pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, dzīves vieta	Attīstības profils - novada ražošanas un uzņēmējdarbības centrs. Nodrošina darbavietas, pieejami kultūras, izglītības, sporta, atpūtas, sociālie, komunālie un sadzīves pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, dzīves vieta

Cekule	Ciems	Izglītības, sporta, sociālie un komunālie pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, dzīves vieta	Attīstības profils – dzīves vieta, rekreācija un tūrisms. Pieejami kultūras, izglītības, sporta, atpūtas un rekreācijas pakalpojumi, veselības aprūpe, komunālie pakalpojumi, iedzīvotāju drošības un sabiedriskās kārtības nodrošināšana, sabiedriskais transports, dzīves vieta
---------------	-------	--	---

Transporta koridori, infrastruktūras objekti

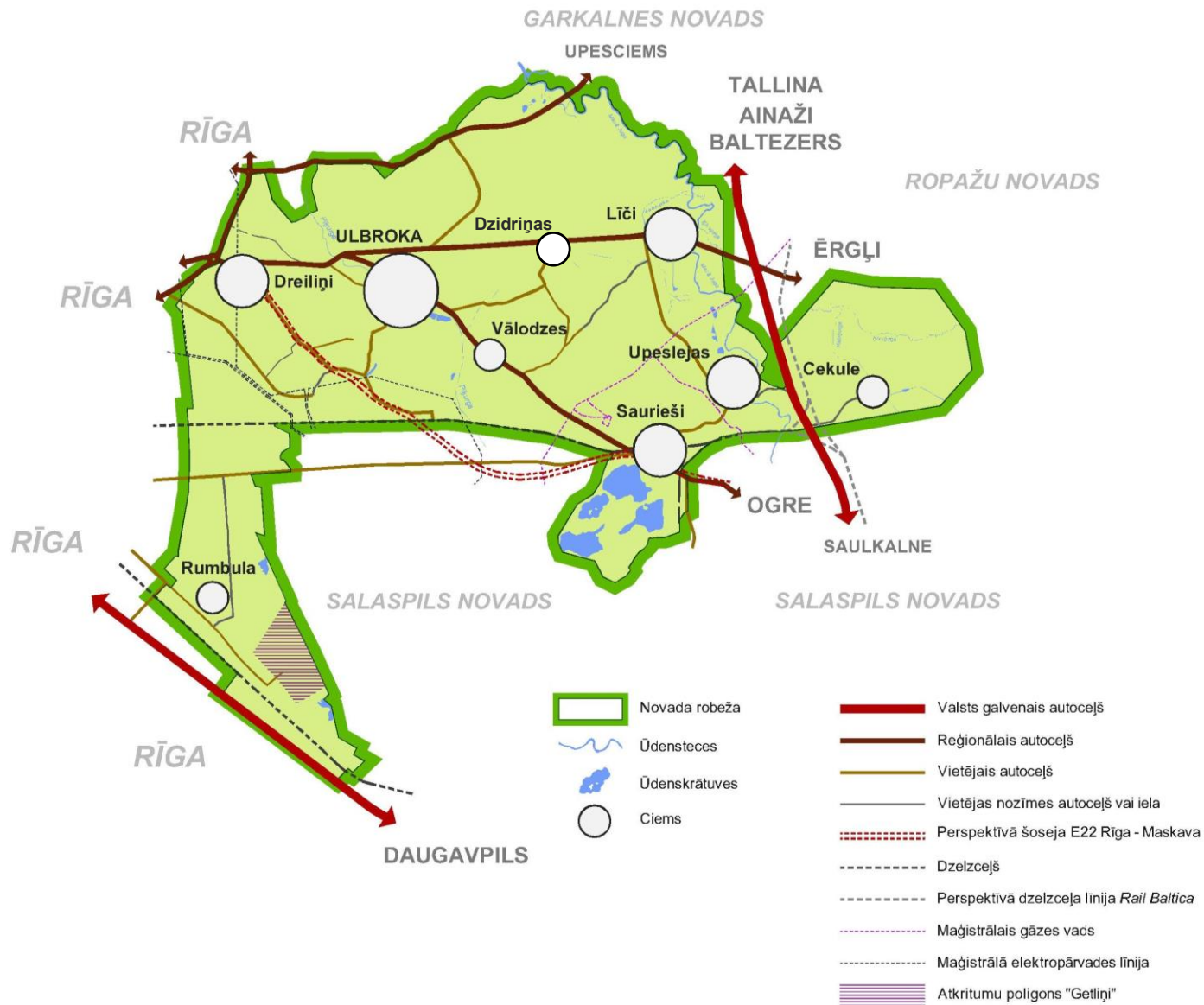
Pašvaldības teritorijas veiksmīgai attīstībai būtisks priekšnoteikums ir iekšējās un ārējās sasniedzamības nodrošināšana, autoceļu stāvoklis, kā arī videi draudzīgas transporta infrastruktūras esamība.

Esošais autoceļu tīkls ir pietiekami attīstīts un funkcionāls visu novada apdzīvojuma centru sasniegšanai. Taču ceļu kvalitāte daudzviet ir zema, tāpēc nepieciešams to uzlabot, tādējādi paaugstinot pārvietošanās ātrumu un kvalitāti.

Turpmākās attīstības perspektīvā jāveicina sabiedriskā transporta tīkla novadā attīstība, kā arī veloseliņu un gājēju celiņu attīstība un to nozīmes palielināšana transporta infrastruktūras kopējā sistēmā. Kvalitatīvam sabiedriskajam transportam jānodrošina novada iedzīvotājiem iespēja pēc iespējas īsākā laikā mērot ceļu no dzīves uz darbavietu un atpakaļ, kā arī nokļūt līdz pakalpojumu centriem un novada centru. Svarīgi gar autoceļiem nodrošināt drošu gājēju pārvietošanos, ierīkojot gājēju ceļus un citus infrastruktūras objektus, kas palielina drošību uz ceļiem. Tāpat jānodrošina ērta velosipēdu satiksme gan novada robežās, gan jāparedz velomaršrutu savienojumi ar kaimiņu pašvaldībām.

Perspektīvā Stopiņu novada teritoriju rietumu daļā šķērsos jauna starptautiskas nozīmes automaģistrāle E22 (Rīga – Maskava), kā arī paredzēts, ka gar novada robežu Ropažu novada pusē varētu attīstīties jauna dzelzceļa līnija *Rail Baltica*, kam plānotais ievads Rīgā šķērsotu Stopiņu novada teritoriju. Tāpēc teritorijas attīstības un plānošanas dokumentos nepieciešams izvērtēt apdzīvoto vietu un ražošanas un darījumu teritoriju tālāko attīstību tā, lai liela mēroga infrastruktūras projekti ne tik vien nepasliktinātu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, bet dotu maksimālu ieguldījumu ražošanas un uzņēmējdarbības vides attīstībai novadā. Tāpat jauno nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras projektu izstrādes un ieviešanas laikā jāpievērš uzmanība, lai tiktu nodrošināta to sasaiste ar vietējo transporta sistēmu, saglabātas iedzīvotāju un uzņēmēju pārvietošanās iespējas, kā arī būtiski nepasliktinātu satiksmes kvalitāti.

Jāturpina inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājuma attīstīšana, uzlabošana un uzturēšana, pievēršot īpašu uzmanību ūdenssaimniecības un notekūdeņu savākšanas sistēmu pilnveidošanai, kā arī centralizētas siltumapgādes attīstībai blīvi apdzīvotās vietās. Jāturpina ciemu apkārtnes uzlabošana un labiekārtošana.

3.attēls. Transporta un maģistrālo inženierkomunikāciju teritorijas

Novada teritoriju šķērso AS „Latvijas elektriskie tīkli” 110 kV un 330 kV gaisa vadu elektropārvades līnijas. Elektroenerģijas resursi ir pietiekami arī jaunu, lielu patērētāju pieslēgšanai. Šo elektroapgādes koridoru tuvumā dažviet notikusi dzīvojamās apbūves attīstība, ko nākotnē nedrīkst turpināt un paplašināt.

Jāveicina alternatīvo energoapgādes veidu un videi draudzīgu tehnoloģiju attīstība, izmantojot vietējos atjaunojamās energoresursus.

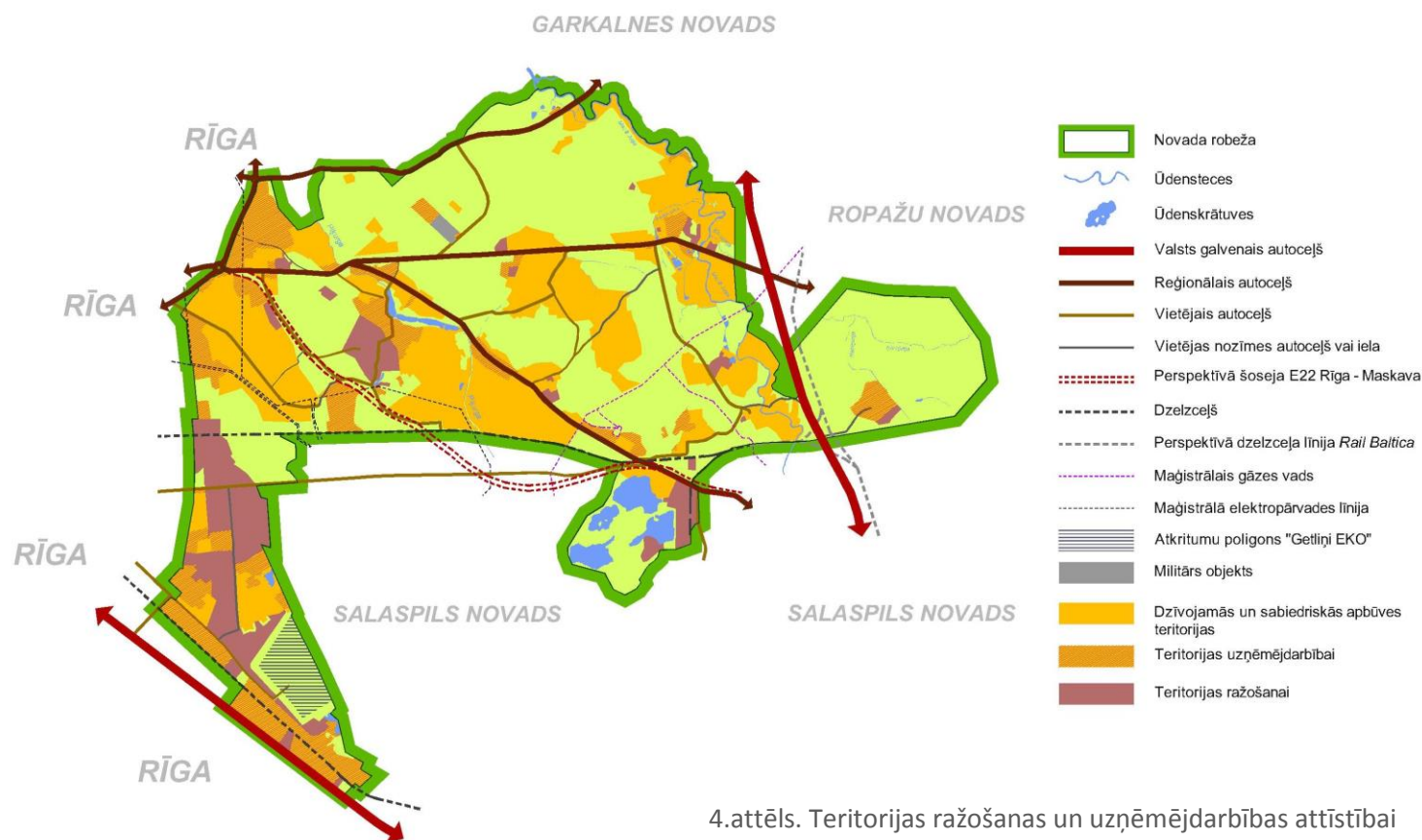
Novada teritorijā esošajā cieta sadzīves atkritumu poligonā „Getliņi EKO” tuvākajā termiņā risināms jautājums ir par atkritumu šķirošanu un pārstrādi, jo, turpinot darboties esošajā režīmā, atkritumu poligons tuvāko desmit gadu laikā būs pārpildīts¹⁵.

¹⁵ Getliņi cer uz pārmaiņām. Vides vēstis, Nr.7/8, 2009.

Ražošanas un uzņēmējdarbības teritorijas

Teritorijas attīstības iespēju daudzveidošanai un uzņēmējdarbības vides attīstībai būtisks nosacījums ir pietiekamas jaudas elektroapgādes nodrošinājums, kvalitatīvu un modernu sakaru tīklu nodrošinājums, kā arī centralizētas ūdensapgādes, kanalizācijas un siltumapgādes sistēmu attīstība apdzīvotās vietās.

Ņemot vērā energoapgādes, inženiertīklu un komunikāciju pieejamību, kā arī esošo un perspektīvo autoceļu un dzelzceļa infrastruktūru, perspektīvās teritorijas rūpniecības un uzņēmējdarbības attīstībai ir Rumbulā, Dreiliņos gar Rīgas robežu un autoceļu P4 (Rīga – Ērgļi), Ulbrokā un Dreiliņos gar perspektīvā paredzēto automaģistrāli E22 (Rīga – Maskava), Ulbrokā, Dzidriņās un Līčos gar autoceļu P4, Sauriešos pie autoceļa P5 (Rīga – Ogre) (skat. 4.attēlu). Veidojot un attīstot rūpnieciskās un tehniskās apbūves zonas, jāparedz buferzonas piesārņojuma samazināšanai.

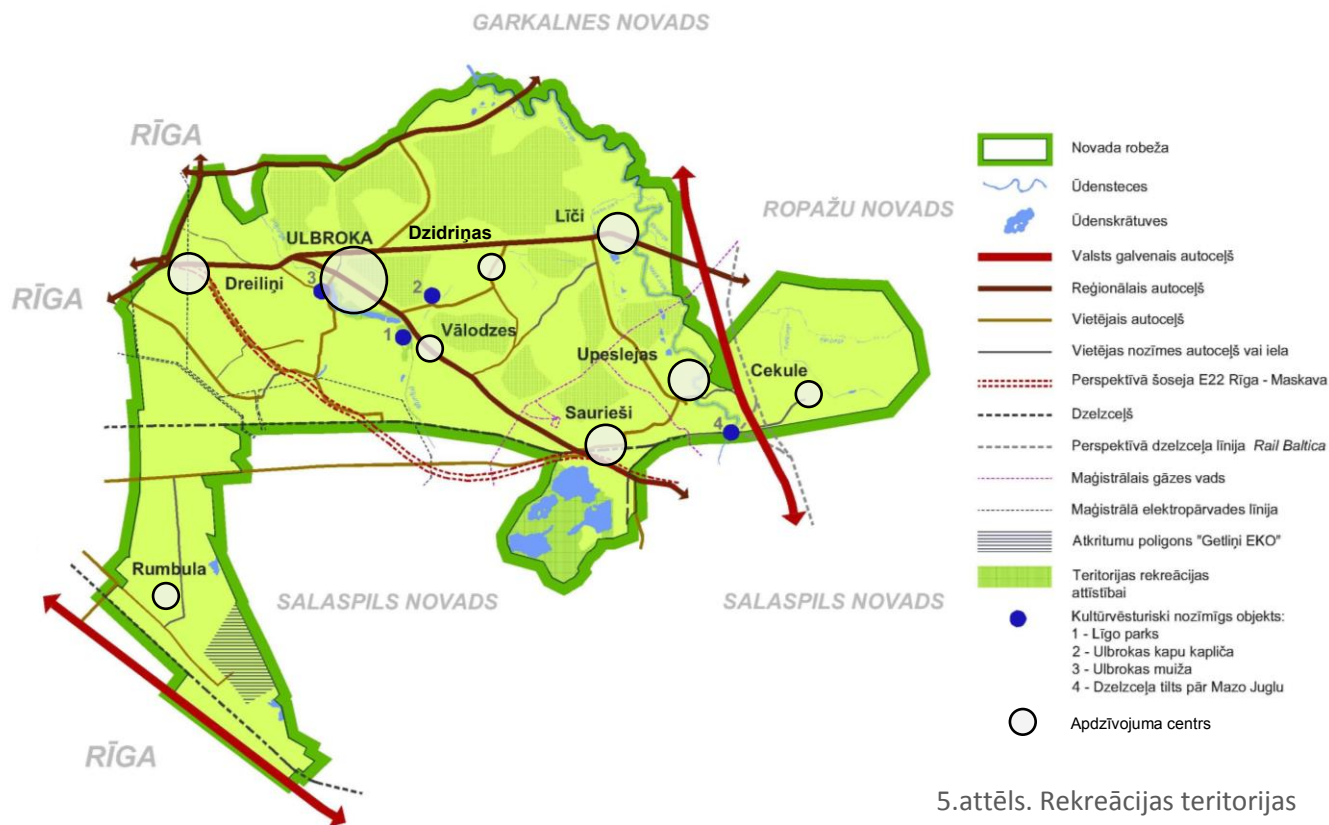
4.attēls. Teritorijas ražošanas un uzņēmējdarbības attīstībai

Dabas un kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas

Stopiņu novada lielākās dabas vērtības ir meži un ūdenskrātuves, ko racionāla un ilgtspējīga izmantošana un apsaimniekošana veicina dzīves vides kvalitātes uzlabošanu un rada priekšnoteikumus tūrisma un atpūtas nozares attīstībai.

Stopiņu novadā nav daudz ievērojamu dabas resursu un kultūrvēsturisku objektu, tāpēc tūrisma infrastruktūras, kopēja piedāvājuma un maršrutu veidošanā ieteicams sadarboties ar citām Pierīgas pašvaldībām.

Tā kā lielākā daļa jeb gandrīz 70% mežu Stopiņu novadā ir Rīgas pašvaldības īpašums, tad mežu apsaimniekošana var notikt sadarbībā ar Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas meži”. Novada teritorijā esošo mežu primārais izmantošanas mērķis ir rekreācija un tūrisms. Īpaša uzmanība jāpievērš tiešā ciemu tuvumā esošo mežu labiekārtošanai un apsaimniekošanai iedzīvotāju atpūtas nodrošināšanai. Kopīgi sadarbojoties pašvaldībām, uzņēmējiem un iedzīvotājiem novada mežos un ūdensmalās jāveido labiekārtotas atpūtas vietas un veselības un pastaigu takas un dabas takas kultūras un vides objektu apskatei, ko ziemā iespējams pārveidot par distanču slēpošanas trasēm. Publisko ūdenskrātuvju krastiem jānodrošina pieejamība, piemērotās vietās - pie Ulbrokas ezera, Sauriešu ūdenskrātuvēm, Mazās Juglas krastos izveidojot atbilstoši labiekārtotas peldvietas. Izstrādājami arī ūdenstūrisma maršruti, nodrošinot nepieciešamo infrastruktūru – piestātnes, telšu un atpūtas vietas, ugunsgrābekļa vietas.

Veicot dabas teritoriju labiekārtošanu, jārespektē teritorijas vērtības, bioloģiskā daudzveidība un raksturīgās ainavas.

Kultūrvēsturiski ievērojams, bet nepieejams objekts ir Ulbrokas muiža, kas šobrīd atrodas Satiksmes ministrijas pārziņā. Nākotnē šim objektam nonākot Stopiņu novada pašvaldības apsaimniekošanā, Ulbrokas muiža varētu kļūt par vienu no ievērojamākiem tūrisma objektiem, kā arī par iedzīvotāju vēsturiskās identitātes un piesaistes objektu. Ievērojama un tūristiem pievilcīga objekta potenciāls ir dzelzceļa tiltam pār Mazo Juglu, par kura iekļaušanu Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā notiek sarunas ar Valsts pieminekļu aizsardzības inspekciju.

Prioritāri attīstāmās teritorijas

Vadoties pēc teritorijas telpiskās struktūras un teritorijas specializācijas, par Stopiņu novada prioritāri attīstāmajām teritorijām nosakāmas:

- Apdzīvotās teritorijas, to attīstība un plānošana,
- Teritorijas ražošanas un uzņēmējdarbības attīstībai,
- Teritorijas rekreācijas un tūrisma attīstībai.

Galvenie telpiskās perspektīvas attīstības virzieni ir apdzīvojuma struktūras attīstība, pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšana, uzņēmējdarbības veicināšana, infrastruktūras attīstība un dabas teritoriju saglabāšana un attīstība.